

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

**ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН ЯАМ**

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭХ ҮР ЧАДВАРЫГ
ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТ. ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА MNS 6541:2015

Салбарын нэр: Хөдөө аж ахуй

Мэргэжлийн нэр: Малын бага эмч

БОУСА-ийн хөтөлбөрийн индекс:

Монголын мэргэшлийн үндэсний хүрээний түвшин: VII

**УЛААНБААТАР ХОТ
2019 он**

Боловсруулсан багийн гишүүд:

1	И.Заяат	“РЭЗ” ХХК, Малын бага эмч
2	Б.Цэрэнсамбуу	“Эко констракшн” ХХК, Малын бага эмч
3	Т.Оюунцэцэг	“Чандмань оточ” ХХК, Малын бага эмч
4	С.Бат-Өлзий	“Уламмандах” ХХК, Малын бага эмч
5	Д.Мягмарсүрэн	“Нөхөрлөл ирээдүй” ХХК, Малын бага эмч
6	Д.Мөнхбаяр	“Буянхөхий” ХХК, Малын бага эмч
7	Т.Даваа	Мал эмнэлэгийн ариун цэврийн лабортори, Малын бага эмч
8	Ч.Батчулуун	Төв аймгийн Лүн сум, Малын бага эмч
9	Г.Гүндмаа	Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сум, Малын их эмч
10	С.Бямбаа	“Хот ачит хайрхан” ХХК, Малын их эмч

Хянасан: ХНХЯ болон хөдөө аж ахуйн салбарын экспертүүдийн төлөөлөл

1	Д.Адилбиш	ХНХЯ-ны МБСБХЗГ-ын Ахлах мэргэжилтэн
2	М.Мөнхжаргал	"Овоот гол" ХХК, Малын эмч
3	Д.Энхжаргал	Дорнод аймаг дахь ПТК, "Малын бага эмч" мэргэжлийн багш
4	Ц.Сэрвэд	Ховд аймаг дахь ПТК, "Малын бага эмч" мэргэжлийн багш

ДАКУМ чиглүүлэгч:

1	Ч.Эрдэнэтуяа	ДАКУМ чиглүүлэгч багш

Зөвлөхүүд:

1	Д.Энхбаатар	ЧССҮ-ний Үндэсний зөвлөх
2	Ц.Ганчимэг	АХБ-ны Төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийн ЧССҮ-ний Мэргэжилтэн
3	Г.Батчимэг	ЧССҮ-ний Зөвлөх

	АГУУЛГА	Хуудас
	Өмнөх үг	4
1	Зорилго	5
2	Хамрах хүрээ	5
3	Норматив ишлэл	5
4	Нэр томъёо, тодорхойлолт	6
5	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын агуулгад тавигдах шаардлага	9
	5.1 Сургалтын агуулга	9
	5.2 Сургалтын хугацаа	31
6	Суралцах хэлбэр	31
7	Сургалтын үнэлгээнд тавигдах шаардлага	31
8	Малын бага эмч мэргэжлээр элсэгчдэд тавигдах шаардлага	32
9	Багшид тавигдах шаардлага	32
10	Сургалтын орчинд тавигдах шаардлага	33
11	Сургалтын тоног төхөөрөмж, багаж, хэрэгслийн жагсаалт	34
12	Номын сан, мэдээллийн хангамжид тавигдах шаардлага	38
13	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага	38
14	Стандартад хэрэглэсэн товчилсон үгийн тайлбар	38

ӨМНӨХ ҮГ

Хөдөө аж ахуй, барилга, зам тээврийн салбарт мэргэжлийн боловсрол, сургалтын тогтолцоог хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлэх, төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэх ур чадварыг дээшлүүлэх, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих зорилгоор Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтээр Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны хэрэгжүүлж буй L3243-MON “Хөдөлмөр эрхлэх ур чадварыг дээшлүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд “Малын бага эмч” мэргэжлээр Мэргэжлийн боловсрол, сургалт. Ерөнхий шаардлагыг боловсруулав.

Энэхүү “Мэргэжлийн боловсрол, сургалт. Ерөнхий шаардлага”-ыг барилгын засал чимэглэлчид болон ажил олгогчид, чадамжид суурилсан сургалт, үнэлгээний олон улсын зөвлөх, үндэсний зөвлөх, салбарын багш нарын төлөөллийг оролцуулан ДАКУМ арга зүйгээр боловсруулсан ажил мэргэжлийн лавлахад үндэслэн ажилбар, үүрэг нэг бүрээр чадамжийн дүн шинжилгээ хийж боловсруулсан болно.

Мэргэжлийн боловсрол, сургалт нь төр, хувийн хэвшлийн бодит түншлэл, шинэ технологи, шилдэг сургалтын арга зүйд тулгуурлан хөгжиж, өндөр ур чадвартай мэргэжилтэй ажилтнууд төрөн гарч, үйлдвэрлэгч, бүтээгч улс болж, хөгжих болтугай.

1. Зорилго

Энэхүү стандартын зорилго нь хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, ажил олгогчийн шаардлагыг хангахуйц, мэргэшлийн түвшний тогтолцоотой уялдсан уян хатан сургалтыг “Малын бага эмч” мэргэжлээр зохион байгуулах мэргэжлийн боловсрол, сургалтын агуулга, орчин, багшийн мэргэшил, үнэлгээнд тавигдах үндсэн шаардлагыг тогтооход оршино.

2. Хамрах хүрээ

Энэхүү стандартыг “Малын бага эмч” мэргэжлээр мэргэжлийн боловсрол, сургалт эрхлэн явуулж буй өмчийн бүх хэлбэрийн байгууллага, нийгмийн түнш, багш, суралцагч, судлаач, мэргэжлийн боловсрол, сургалтын асуудлаарх төрийн удирдлага, аргазүй, хяналтыг хэрэгжүүлэгч байгууллагууд хэрэглэнэ.

3. Норматив ишлэл

Энэхүү стандартад олон улсын болон үндэсний стандарт, баримт бичгийг иш татаж хэрэглэсэн болно. Эдгээр баримт бичгүүдэд өөрчлөлт орсон тохиолдолд хамгийн сүүлчийн албан ёсны хэвлэлийг хэрэглэнэ. Үүнд:

- 3.1 MNS 1-1:2006 Монгол улсын стандартчиллын тогтолцоо. 1-р хэсэг
- 3.2 MNS 1-2:2006 Монгол улсын стандартчиллын тогтолцоо. 2-р хэсэг
- 3.3 MNS 5742:2007 Номын сангийн орчны нөхцөл, үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага
- 3.4 MNS 5566:2005 Аж ахуйн нэгж байгууллага, барилга байгууламжид зайлшгүй байх шаардлагатай гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийн норм
- 3.5 MNS 4990:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй
- 3.6 MNS 5545 “Мал эмнэлэгийн эмийн сангийн бүтэц үйл ажиллагаа”
- 3.7 MNS 4990 “Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага”
- 3.8 MNS 4244 “Хөдөлмөр хамгааллын стандартын систем. Галын аюулгүй байдал. Техникийн шаардлага”
- 3.9 MNS 900 Ундны ус. “Эрүүл ахуйн хяналт, түүнд тавигдах шаардлага”
- 3.10 MNS 5140 “Баримт бичиг. Баримт бичгийн нэр төрөл, тодорхойлт”
- 3.11 MNS 5141 “Баримт бичиг. Баримт бичгийн бүрдлүүд, тэдгээрт тавигдах шаардлага”
- 3.12 MNS 2010 Мал эмнэлэг, үржлийн үйлчилгээний нэгжийн бүтэц үйл ажиллагааны стандарт
- 3.13 MNS 6036 Мал аж ахуй. Ичмэл үр хөврөл өсгөвөрлөх. Ерөнхий шаардлага
- 3.14 MNS 6037 Мал аж ахуй. Үр хөврөл ичээлж хадгалах. Ерөнхий шаардлага
- 3.15 MNS 6196 Үнээ хонь, ямааны үр хөврөл угаах, шилжүүлэн суулгах. Ерөнхий шаардлага
- 3.16 MNS 5368:2011 Мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжийн бүтэц, үйл ажиллагаа. Ерөнхий шаардлага
- 3.17 MNS 5545:2005 Мал эмнэлгийн эмийн сангийн бүтэц, үйл ажиллагаа
- 3.18 MNS 6035:2009 Мал эмнэлэг. Мах, махан бүтээгдэхүүн. Магадлан шинжилгээний цомог. Техникийн шаардлага

- 3.19 MNS 6269:2011 Малын гаралтай бүтээгдэхүүн. Сүүний шинжилгээнд хэрэглэх урвалж. Техникийн шаардлага
- 3.20 MNS 4386:1996 Цусан халдвар өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.21 MNS 4381:1996 Цусны ийлдсэнд уургийн задрагийг спектоколориметрийн аргаар тодорхойлох арга
- 3.22 MNS 4389:1996 Стрептококийн халдвар үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.23 MNS JIS K0883:2005 Мал эмнэлэг Хонь, ямааг сохор доголоос сэргийлэх идэвхгүйжүүлсэн вакцин. Техникийн шаардлага
- 3.24 MNS 6015:2009 Мал эмнэлэг. Хонь, ямааг дотрын халдварт хордлого, брадзот, цусан суулгаас сэргийлэх идэвхгүйжүүлсэн хам вакцин. Техникийн шаардлага
- 3.25 MNS 4939:2000 Ямааны цэцэг өвчнийг эсэргүүцэх хөнгөн цагааны усан исэлт формалинт вакцин Техникийн шаардлага
- 3.26 MNS 6012:2009 Мал эмнэлэг. Үхрийг боом, дуут хавдраас сэргийлэх амьд вакцин. Техникийн шаардлага
- 3.27 MNS 6085:2010 Мал эмнэлэг. Гахайн колибактериоз, салмонеллёзоос сэргийлэх хам вакцин
- 3.28 MNS 4380:1996 Мал, амьтны эгэл биетэн, цусны паразитаар үүсдэг өвчнийг оношлох арга
- 3.29 MNS 4395:1996 Иж сүрьеэгийн үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.30 MNS 4394:1996 Адууны сахуу өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.31 MNS 4391:1996 Зогсоо өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.32 MNS 4306:1996 Малын туузан хорхойг устгах бэлдмэл- “ЗНК” Antliment “ZNK” preparat
- 3.33 MNS 4387:1996 Ям өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.34 MNS 4386 :1996 Цусан халдвар өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.35 MNS 5199:2002 Адууны трипаносомоз өвчнийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.36 MNS 5201:2002 Мал, амьтны иж балнад. Ийлдэс оношлогооны арга
- 3.37 MNS 5202:2002 Үхрийн кампилобактериоз. Ийлдэс оношлогооны арга Наалдуулах урвал
- 3.38 MNS 4374:1996 Некробактериозын үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.39 MNS 4385:1996 Дуут хавдар өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.40 MNS 4390:1996 Дотор халдварт хордлого, хурганы цусан суулга өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.41 MNS 4392:1996 Ёлом өвчний үүсгэгчийг оношлох шинжилгээний арга
- 3.42 MNS 4397:1996 Үхрийн лейкозыг оношлох ийлдэс судлалын оношлох шинжилгээний арга
- 3.43 MNS 4398:1996 Мал амьтдын галзуу өвчнийг оношлох арга

- 3.44 MNS 5979:2009 Эрүүл мэндийн технологи – Атгаал чөмөгний хугарлын оношлогоо, эмчилгээ
- 3.45 MNS 5979:10:2009 Эрүүл мэндийн технологи – Дунд чөмөгний хугарлын оношлогоо, эмчилгээ
- 3.46 MNS 5979:11:2009 Эрүүл мэндийн технологи – Шилбэний хугарлын оношлогоо, эмчилгээ
- 3.47 MNS 5979:4:2009 Эрүүл мэндийн технологи - Мөрний сурмаг мултралын оношлогоо, эмчилгээ
- 3.48 MNS 5911:2008 Малын эмнэлэг. Мал тэнхрүүлэх бэлдмэл-3. Техникийн шаардлага
- 3.49 MNS 4373:1996 Өвчтэй ба үхсэн малын махыг ялган тогтоох аргууд
- 3.50 MNS 5198-2002 Мал амьтны бруцеллёз. Ийлдэс судлалын шинжилгээний арга

4. Нэр томъёо, тодорхойлолт

4.1

албан боловсрол

боловсролын албан ёсны байгууллагаар дамжуулж, суралцагчийн ерөнхий болон мэргэжлийн зохих түвшний боловсрол эзэмших хэрэгцээг хангадаг боловсролын зохион байгуулагдсан үйл ажиллагааг;

4.2

мэргэжил

тодорхой ажил, хөдөлмөр эрхлэхэд шаардагдах мэдлэг, чадвар, дадлын цогцыг;

4.3

мэргэшил

тодорхой мэргэжлийн хүрээнд ажил гүйцэтгэхэд шаардагдах мэргэжлийн мэдлэг, чадвар, дадлын түвшинг;

4.4

мэргэжлийн боловсрол

тодорхой мэргэжлийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх хэрэгцээнд нийцүүлж зохион байгуулалттай сургалтаар эзэмшүүлсэн мэргэжлийн мэдлэг, ур чадвар, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлын төлөвшлийг;

4.5

техникийн боловсрол

техник, технологийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх, удирдах хэрэгцээнд нийцүүлж зохион байгуулалттай сургалтаар эзэмшүүлсэн үйлдвэрлэл, техник, технологийн мэргэжлийн мэдлэг, ур чадвар, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлын төлөвшлийг;

4.6

мэргэжлийн суурь чадвар

нийгмийн харилцаанд оролцоход шаардагдах мэдлэг, чадвар, төлөвшлийг;

4.7

мэргэшлийн түвшин

ажилтны эзэмших мэдлэг, чадвар, гүйцэтгэх ажил үүргийн төлөвшил, хариуцлага, хандлагын хүрээг стандартаар тодорхойлсон мэргэшлийн шатлалыг;

4.8

чадамжид суурилсан сургалт

мэргэжлийн боловсрол, сургалтаар ажлын байранд тухайн ажлыг ажил мэргэжлийн стандартын дагуу гүйцэтгэхийн тулд эзэмших шаардлагатай мэдлэг, ур чадвар, хандлагыг олгох, төлөвшүүлэхэд чиглэсэн сургалт;

4.9

чадамжид суурилсан үнэлгээ

суралцагч ажил, үүргийг мэргэжлийн дэлгэрэнгүй тодорхойлолтод нийцүүлэн зөв, нямбай хийж гүйцэтгэж байгаа эсэхийг чадамжийн нэгжийн хүрээнд боловсруулсан гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу нотолгоонд суурилан үнэлгээ хийж, баримтжуулах үйл явц;

4.10

чадамж

хөдөлмөрийн орчинд ажил олгогчийн зүгээс тавигдах мэргэжлийн шаардлагыг биелүүлэх түвшинд эзэмшсэн байвал зохих мэдлэг, чадвар, дадал, хөдөлмөрийн соёлын төлөвшлийг;

4.11

чадамжийн нэгж

үндэсний хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгддөг гүйцэтгэлийн үнэлэмжийн хамгийн бага нэгж бөгөөд ихэвчлэн үр дүнгээр хэмжигддэг. Тодорхой ажил үүргийг гүйцэтгэхэд шаардагдах мэдлэг, ур чадвар, хандлагыг;

4.12

чадамжийн элемент

чадамжийн нэгжийн дагуу гүйцэтгэх ёстой ажлын гол хэсгүүд буюу ажилбарыг хийж гүйцэтгэхэд шаардлагатай гол үе шатууд. Элементүүд нь тодорхой ажлыг гүйцэтгэхэд хэрэгцээтэй үйлдлүүдийг тодорхойлдог;

4.13

гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

чадамжийн нэгж болон элементүүдийг тавигдсан стандартын дагуу гүйцэтгэх шалгуур;

4.14

үнэлгээний төлөвлөгөө

зорилтот бүлгийг ямар чадамжийн нэгжийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хэзээ, хаана, хэрхэн яаж үнэлэхийг төлөвлөсөн баримт бичиг;

4.15

чадамжийн нэгжийн үнэлгээ

тухайн хувь хүн чадамжийн стандартыг хангаж буй эсэхийг тодорхойлохын тулд нотлох материал, мэдээлэл цуглуулж холбогдох үнэлэлт, дүгнэлт гаргах үйл явц;

4.16

чадамжийн багц

ажилтан мэргэжлийн дэлгэрэнгүй тодорхойлолтод нийцүүлж, хөдөлмөрийн чиг үүргийн чанартай гүйцэтгэлийг хангахад шаардагдах мэдлэг, чадвар, туршлага харилцааны багц;

4.17

багц цаг

дээд болон мэргэжлийн боловсролын агуулгын багтаамжийг хэмжих нэгжийг.

5. Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын агуулгад тавих шаардлага

5.1 Сургалтын агуулга

5.1.1 Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын агуулга нь “Малын бага эмч” мэргэжилд хамаарах чадамжийн нэгжүүдээс бүрдэнэ. Чадамжийн нэгжийг “Малын бага эмч” мэргэжлийн ажил мэргэжлийн тодорхойлолтод (лавлах) тусгагдсан мэргэжлийн үүрэг, ажилбаруудад тулгуурлан боловсруулсан болно.

5.1.2 Ажил мэргэжлийн үүрэг, ажилбаруудыг ДАКУМ (ажил мэргэжлийн дүн шинжилгээ хийх) аргаар тодорхойлж, ажил олгогч, мэргэжлийн холбоодтой хамтран боловсруулсан.

5.1.3 Ажил мэргэжлийн дүн шинжилгээнээс “Малын бага эмч” мэргэжлийн чадамжийн нэгжийн жагсаалтыг тодорхойлж гаргасан. Уг чадамжийн нэгжийн жагсаалтад ороогүй “Малын бага эмч” мэргэжлийн ерөнхий суурь хэсэг болон мэргэжлийн үндсэн ойлголт, онолын мэдлэгийг багш сургалтын төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлнэ.

ЧАДАМЖИЙН НЭГЖИЙН ЖАГСААЛТ

д/д	Сургалтын агуулга	Чадамжийн нэгжийн нэр	Чадамжийн нэгжийн код
1	Мэргэжлийн суурь	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн шаардлага хангаж ажиллах	АН 3240-17-01-401
2		Ажлын байр бэлтгэх	АН 3240-17-02-401
3		Бичиг баримт боловсруулах	АН 3240-17-03-401
4		Халдварын голомтод ажиллах	АН 3240-17-04-401
5	Мэргэшүүлэх	Мал амьтанд үзлэг хийх	АН 3240-17-05-401
6		Мал амьтанд лабораторийн шинжилгээ хийх	АН 3240-17-06-401
7		Мал амьтны өвчин эмгэгийг оношлох	АН 3240-17-07-401
8		Мал амьтанд жор барих	АН 3240-17-08-401
9		Мал амьтанд эмчилгээ хийх	АН 3240-17-09-401
10		Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх	АН 3240-17-10-401
11		Өвчнөөс урьдчилсан сэргийлэх	АН 3240-17-11-401

- 5.1.4** “Малын бага эмч” мэргэжил нь Монголын мэргэшлийн үндэсний хүрээний VII түвшинд хамаарах бөгөөд хамаарах чадамжийн нэгж бүрийг эзэмших шаардлагатай.
- 5.1.5** Энэхүү стандартын А хавсралт: А.1-р маягтад дурьдах шаардлагатай “Малын бага эмч” Монголын мэргэшлийн үндэсний хүрээний VII түвшинд харгалзуулах чадамжийн нэгжүүд нь 5.1.3-т зааснаар, гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтүүд нь А хавсралт: А.3-р маягтад заасны дагуу тодорхойлогдоно.
- 5.1.6** Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага, төлөвшлийн жагсаалтуудыг А хавсралт, А.2-р маягтын дагуу дараах байдлаар боловсруулсан.
- 5.1.7** Чадамжийн нэгж нь чадамжийн элементүүдээс бүрдэнэ. Чадамжийн элементийн гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг А хавсралтын А.3-р маягтын дагуу боловсруулсан. (А хавсралтын А.2, А.3-р маягыг нэгтгэн чадамжийн нэгж бүрээр боловсруулсан.)

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж ажиллах
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-01-401
<p>Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага</p> <p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, дүрэм журам, практик хэрэглээ • Хувийн хамгаалах хэрэгслийн төрлүүд, тэдгээрийн ашиглалт • ХАБЭА-н шаардлага, стандарт мөрдөх • Тайлагнах болон мэдээллэх • Аюул, эрсдлийг тодорхойлж, хянах • Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үзүүлэлтүүд • Байгууллагын аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дэг журам <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хувийн ариун цэврийг сахих • Аюул, эрсдлийг тодорхойлж, хянах • Бусадтай харилцах • Мэдээлэл харилцааны бусад • Ажлын байрыг бэлтгэх • Зориулалтын дагуу багаж хэрэгслийг ашиглах • Онцгой байдлын үед авах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх • Анхны тусламж үзүүлэх • Хувийн хамгаалах хэрэгслийг зөв зохистой бүрэн ашиглах • ХАБЭА-н шаардлага стандарт ажлын байранд бүрэн ашиглах • Хамтран ажиллагсад зөв мэдээлэл дамжуулах чадвар • Гадна дотны бүх харилцагчтайгаа хүндэтгэлтэй, зөв боловсон, шударга харилцах чадвар <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аюулгүй байдлыг хангах • Эрүүл ахуйг хангах • Зөв аюулгүй ажиллах арга барил хандлага эзэмших • Хувийн ариун цэврийг сахих • Суралцах соёл. • Хөдөлмөрийн сахилгатай • Нягт нямбай, цэвэрч • Мэргэжилдээ сонирхолтой • Идэвхи санаачлагатай • Хариуцлагатай • Хувийн зохион байгуулалттай

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт	
ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. ХАБЭА-н үндсэн ойлголт ба хууль эрх зүйн орчин	ГШҮ 1.1 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль тогтоомжийн бүтэц, агуулгатай танилцах
	ГШҮ 1.2 ХАБЭА-д холбогдох эрх зүйн бусад баримт бичигтэй танилцах.
	ГШҮ 1.3 ХАБЭА-н тухай хууль тогтоомж болон бусад шаардлагыг зөрчих, түүний үр дагавартай танилцах.
	ГШҮ1.4 Хамгаалах техник, хувийн ба тусгай хамгаалах хэрэгсэлтэй танилцах
	ГШҮ1.5 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт, зааварчилгаа, аюулгүйн тэмдэг тэмдэглэгээтэй танилцах
ЧЭ 2. Ажлын байрыг зөв зохион байгуулах	ГШҮ 2.1 Ажлын байран дахь осол, гал түймэр, онцгой байдлын үед сахих дүрэм журмыг байгууллагын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, бодлогод уялдуулан дагаж мөрдөх.
	ГШҮ 2.2 Ажлын байрны шаардлага стандарт хангаж ажиллах
	ГШҮ 2.3 Аюулгүй ажиллагааны шаардлагын дагуу багаж хэрэгслийг зориулалтын дагуу ашиглах
ЧЭ 3. Ажлын байрны аюулыг илрүүлэх болон эрсдэлийн үнэлгээнд оролцох	ГШҮ 3.1 Ажлын байрны аюулыг тодорхойлох, тохиромжтой арга барил сонгоход оролцох
	ГШҮ 3.2 Аюулыг илрүүлж байгаа ажилтанг тусламж, мэдээллээр хангах
	ГШҮ 3.3 Ажлын байрны эрсдэлийн үнэлгээний тохиромжтой арга сонгоход оролцох
	ГШҮ 3.4 Эрсдэлийн үнэлгээ хийж байгаа ажилтанг тусламж, мэдээллээр хангах
ЧЭ 4. Хөдөлмөрийн, аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг хангах	ГШҮ 4.1 Хувийн хамгаалах хэрэгслийг байгууллагын заавар чиглэл, дүрэм журамд нийцүүлэн ашиглах
	ГШҮ 4.2 Ажлын байранд тавигдах шаардлагын дагуу хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын хувийн хэргийг бөглөх
	ГШҮ 4.3 Онцгой байдалтай холбоотой дасгал, сургуулилтын үед баримтлах дүрэм журмыг байгууллагын тогтсон заавар чиглэл, дүрэм журамд нийцүүлэн зүй зохистой дагаж мөрдөх
ЧЭ 5. Шаардлагатай нөхцөлд эмнэлгийн анхны тусламж үзүүлэх	ГШҮ 5.1 Ажлын байран дахь яаралтай тусламжийн үед туслалцаа үзүүлэхтэй холбоотой дүрэм журмыг байгууллагын тогтсон дэг журамд нийцүүлэн тодорхойлох
	ГШҮ 5.2 Осол гэмтлийн үед анхны тусламж үзүүлэх арга барил, аргачлалыг судлах.
	ГШҮ 5.3 Дасгал сургуулилтын явцад зөв аргаар цаг алдалгүй анхны тусламж үзүүлэх

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Ажлын байр бэлтгэх
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-01-401
<p>Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага</p> <p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааны явцад ХАБЭА-н хэм хэмжээг сахиж, мөрдөж ажиллах, • Ажлын байрны аюул эрсдэлийн дүн шинжилгээ хийж, тохиолдох эрсдэлүүдийг тооцон зайлуулах, холбогдох • Тоног төхөөрөмжүүдийн аюулгүй ажиллах нөхцлийг хангах • Байгаль орчны бохирдлоос сэргийлэх мэдлэг эзэмшинэ <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аюулгүй ажиллагааны зааварчилга авах • Аюулгүй ажиллагааг мөрдөж ажиллах • Тоног төхөөрөмжийг ажилд бэлтгэх • Ажлын байрыг цэвэрлэх • Хог хаягдлыг устгах <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай тай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт	
ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Аюулгүй ажиллагааг мөрдөж ажиллах	ГШҮ 1.1 Аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа авах
	ГШҮ 1.2 Хөдөлмөр хамгааллын хувцас өмсөх
	ГШҮ 1.3 Аюулын байрны эрсдэл үнэлэх
	ГШҮ 1.4 Ажлын байрны аюулгүй байдлыг бүрдүүлэх
	ГШҮ 1.5 Хэрэглэсэн нэг удаагийн материал, хэрэгслийг устгах, цэвэрлэх
	ГШҮ 1.6 Багаж тоног төхөөрөмжийн эрүүл аюулгүй байдлыг хангах
	ГШҮ 1.7 Онцгой байдлын үед аюулгүй ажиллах
ЧЭ 2. Тоног төхөөрөмжийг ажилд бэлтгэх	ГШҮ 2.1 Тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлыг шалгах
	ГШҮ 2.2 Тоног төхөөрөмжинд засвар, үйлчилгээ хийх
	ГШҮ 2.3 Тоног төхөөрөмжийг ариутгах, цэвэрлэх

	ГШҮ 2.4 Тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын гэрчилгээнд бичилт хийх
	ГШҮ 2.5 Тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах
	ГШҮ 2.6 Тоног төхөөрөмжийг салгаж цэвэрлэж байрлуулах
ЧЭ 3. Ажлын байрыг цэвэрлэх	ГШҮ 3.1 Тухайн ажлын байран дахь үйл ажиллагаа дууссаныг мэдэгдэх
	ГШҮ 3.2 Ажлын байран дахь тоног төхөөрөмж багаж хэрэгслийг хурааж авах
	ГШҮ 3.3 Ажлын байранд цэвэрлэгээ хийх
	ГШҮ 3.4 Ажлын байранд ариутгал, хийх
	ГШҮ 3.5 Ажлын байран дахь эд хогшлын бүртгэл хөтлөх
	ГШҮ 3.6 Ажлын байрыг дараагийн ажилд бэлэн болгож хүлээлгэж өгөх
ЧЭ 4. Хог хаягдлыг устгах	ГШҮ 4.1 Хог хаягдлын устгалын цэг байгуулах
	ГШҮ 4.2 Хог хаягдлыг горимын дагуу устгах
	ГШҮ 4.3 Халдвараар өвчилсөн малыг горимын дагуу устгах
	ГШҮ 4.4 Үхсэн хорогдсон малд акт гаргах
	ГШҮ 4.5 Хог хаягдал устгалын цэгийг ариутгах

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Бичиг баримт боловсруулах
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-09-401
Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага
<p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал эмнэлэгийн мэдээ тайланг боловсруулах • Албан бичиг боловсруулах • Төрийн байгууллагаас баталсан албан ёсны маягт зааврын дагуу гаргах • Мал эмнэлэгийн анхан шатны бүртгэлийг хөтлөх <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал эмнэлэгийн мэдээ гаргах • Мал эмнэлэгийн тайлан бичих • Акт бичих • Ариун цэврийн гэрчилгээ бичих • Өрхийн малын эрүүл мэндийн дэвтэр хөтлөх • Өвчлөлийн түүх хөтлөх <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай тай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт	
ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Мал эмнэлэгийн мэдээ гаргах	ГШҮ 1.1 Мал амьтны халдварт паразиттах өвчний арга хэмжээний жургал гаргах
	ГШҮ 1.2 Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн арга хэмжээний журнал гаргах
	ГШҮ 1.3 Тарилга туулгалт халдваргүйжүүлэлтийн акт хөтлөх
ЧЭ 2. Анхан шатны бүртгэл хөтлөх	ГШҮ 2.1 Мал эмнэлэгийн гарал үүсэл ариун цэврийн гэрчилгээ хөтлөх
	ГШҮ 2.2 Өвчний түүх хөтлөх
	ГШҮ 2.3 Эмгэг анатомийн задлалтын протокол хөтлөх

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Халдварын голомтонд ажиллах
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-10-40
<p>Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага</p> <p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халдварт өвчин үүсэн гарах, дамжин тархах зүй тогтол, • Халдварт өвчин гарсан тохиолдолд ажиллах зарчим, түүнтэй тэмцэх, • Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга замуудыг мэддэг болох <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халдварын голомтонд мал эмнэлгийн ажил үйлчилгээ үзүүлэх, • Халдварыг дамжин тархахаас сэргийлж ажиллах • Халдварт өвчний голомтын байршил тогтоох • Халдварт өвчний голомтын хил, хязгаар тогтоох • Хяналтын цэг байгуулах • Устгалын цэгийг халдваргүйжүүлэх • Хорио цээрийг буулгах <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай тай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт	
ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Халдварт өвчний голомтын байршил тогтоох	ГШҮ 1.1 Өвчний голомтыг таних, байршилыг тогтоох
	ГШҮ 1.2 Өвчний голомтыг ангилан ялгах
	ГШҮ 1.3 Өвчний голомтын хамаарлыг гаргаж ирэх
ЧЭ 2. Халдварт өвчний голомтын хил, хязгаар тогтоож ажиллах	ГШҮ 2.1 Өвчний голомтын хил хязгаарыг тогтоох
	ГШҮ 2.2 Өвчний голомтын хил хязгаарын чиглэлийг тогтоох
ЧЭ 3. Хяналтын цэг байгуулах	ГШҮ 3.1 Хяналтын цэг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах
	ГШҮ 3.2 Хяналтын цэгийн байгуулах
	ГШҮ 3.3 Хяналтын цэгт ажиллах
ЧЭ 4. Устгалын цэгийг халдваргүйжүүлэх	ГШҮ 4.1 Устгалын цэг байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах
	ГШҮ 4.2 Устгалын цэгийг байрлуулах
	ГШҮ 4.3 Устгалын цэг халдваргүйжүүлэх
ЧЭ 5. Хорио цээрийг буулгах	ГШҮ 5.1 Хорио цээр буулгах бэлтгэл ажлыг хангах
	ГШҮ 5.2 Хяналтын цэгийг буулгах

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Мал амьтанд үзлэг хийх
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-05 -401
<p>Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага</p> <p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Шинжилгээний аргуудаар шинжлэн мал амьтанд үзлэг хийх • Өвчин эмгэгүүдийг ялган таних, шинжилгээний аргуудад судлах • Мал амьтны эмгэг өөрчлөлтийг илрүүлэн оношлох. <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал амьтанд гадна үзлэг хийх • Мал амьтанд арьс, салст бүрхэвчийн үзлэг хийх • Мал амьтны биеийн халууныг хэмжих • Мал амьтанд чагнах үзлэг хийх • Мал амьтанд гараар үзлэг хийх • Мал амьтны мэдрэхүйд үзлэг хийх <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай тай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Мал амьтанд гадна үзлэг хийх	ГШҮ 1.1 Мал, амьтны биеийн тодорхой хэсгүүдэд гадна үзлэгийг хийх
	ГШҮ 1.2 Мал, амьтны биеийн бүх хэсгүүдэд гадна үзлэгийг хийх
	ГШҮ 1.3 Мал, амьтны зан авирыг тодорхойлох
	ГШҮ 1.4 Мал, амьтны орон зай дахь биеийн байрлалыг тогтоох
	ГШҮ 2.1 Мал, амьтанг сонгож авах, байрлуулах

ЧЭ 2. Мал амьтанд арьс, салст бүрхэвчийн үзлэг хийх	ГШҮ 2.2 Мал амьтны арьс, салст бүрхэвч, тунгалагийн зангилааг харах аргаар үзлэг хийх
	ГШҮ 2.3 Мал амьтны арьс, салст бүрхэвч, тунгалагийн зангилааг барилах аргаар үзлэг хийх
	ГШҮ 2.4 Мал амьтны арьс, салст бүрхэвч, тунгалагийн зангилаанаас сорьц авч бэлтгэх
ЧЭ 3. Мал амьтны биеийн халууныг хэмжих	ГШҮ 3.1 Мал, амьтны хөдөлгөөнийг хязгаарлаж бэхлэх
	ГШҮ 3.2 Хэрэглэгдэх багаж, материалыг сонгож авах
	ГШҮ 3.3 Мал амьтны биеийн халууныг шинжилж, халууны хуудас дээр тахирмаг гаргах
ЧЭ 4. Мал амьтанд чагнах үзлэг хийх	ГШҮ 4.1 Чагнуурыг ашиглаж үзлэг хийх
	ГШҮ 4.2 Мал амьтныг шууд чагнах аргаар шинжлэх
	ГШҮ 4.3 Мал амьтныг шууд бус чагнах аргаар шинжлэх
ЧЭ 5. Мал амьтанд барилах үзлэг хийх	ГШҮ 5.1 Мал амьтныг шууд тогших аргаар үзлэг хийх
	ГШҮ 5.2 Мал амьтныг тэмтрэх аргаар үзлэг хийх
	ГШҮ 5.3 Мал амьтныг гүн барилах аргаар үзлэг хийх
	ГШҮ 5.4 Мал амьтныг шулуун гэдсээр барилах аргаар үзлэг хийх
ЧЭ 6. Мал амьтны мэдрэхүйд үзлэг хийх	ГШҮ 6.1 Мал амьтны хөдөлгөөний мэдрэхүйд үзлэг хийх
	ГШҮ 6.2 Мал амьтны хүрэлцэх мэдрэхүйд үзлэг хийх
	ГШҮ 6.3 Мал амьтны сонсох мэдрэхүйд үзлэг хийх
	ГШҮ 6.4 Мал амьтны амтлах, үнэрлэх мэдрэхүйд үзлэг хийх
	ГШҮ 6.5 Мал амьтны харах мэдрэхүйд үзлэг хийх

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Мал амьтанд лабораторийн шинжилгээ хийх
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-06-401
Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага
<p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторийн тоноглол, эрүүл ахуй ариун цэврийн шаардлага • Лабораторит ажиллах аюулгүй ажиллагаа • Лабораторит дээж авах, бэхжүүлэх, илгээх ерөнхий зарчим • Стандарт, заавар, арга зүйн талаарх мэдлэг • Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн үзүүлэлтүүд • Байгууллагын аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дэг журам <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторт ажиллах чадвар • Лабораторт дээж авч илгээх • Бусадтай харилцах • Зориулалтын дагуу багаж хэрэгслийг ашиглах • Шинжилгээний онцлогт тохируулан сонголт хийх чадвар эзэмших <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аюулгүй байдлыг хангах • Эрүүл ахуйг хангах • Хувийн ариун цэврийг сахих • Суралцах соёл. • Хөдөлмөрийн сахилгатай • Нягт нямбай , цэвэрч • Мэргэжилдээ сонирхолтой • Идэвхи санаачлагатай • Хариуцлагатай • Хувийн зохион байгуулалттай

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Мал амьтны эдээс дээж авах	ГШҮ 1.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 1.2 Шархнаас сорьц авах
	ГШҮ 1.3 Шулуун гэдэснээс арчдас авах
	ГШҮ 1.4 Эмгэгт эдээс дээж авах
ЧЭ 2. Мал амьтны цуснаас дээж авах	ГШҮ 2.1.Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 2.2 Цусыг авах
	ГШҮ 2.3 Цусыг хадгалах
	ГШҮ 2.5 Цусыг лабораторит хүргүүлэх
	ГШҮ 3.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 3.2 Баас шинжлэх

ЧЭ 3. Мал, амьтны ялгадсанд шинжилгээ хийх	ГШҮ 3.3 Шээс шинжлэх
ЧЭ 4. Мал, амьтны арьс, салстанд шинжилгээ хийх	ГШҮ 4.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 4.2 Арьсанд шинжилгээг хийх
	ГШҮ 4.3 Салст бүрхэвчинд шинжилгээ хийх
ЧЭ 5. Малын сүүнд шинжилгээ хийх	ГШҮ 5.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 5.2 Сүүнд мэдрэхүйн эрхтэний шинжилгээ хийх
	ГШҮ 5.3 Сүүний хольцыг тодорхойлох
	ГШҮ 5.4 Сүүний Ph тодорхойлох
	ГШҮ 5.5 Сүүнд бруцеллёзын цагирган урвалын шинжилгээ хийх
	ГШҮ 5.6 Дэлэнгийн үрэвсэл тодорхойлох
ЧЭ 6. Малын маханд шинжилгээ хийх	ГШҮ 6.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 6.2 Маханд мэдэрхүйн эрхтний үзлэг хийх
	ГШҮ 6.3 Махны рН тодорхойлох
ЧЭ 7. Малын амьдрах орчноос дээж авах	ГШҮ 7.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 7.2 Уснаас дээж авах
	ГШҮ 7.3 Хөрснөөс дээж авах
	ГШҮ 7.4 Тэжээлээс дээж авах
ЧЭ 8. Мал, амьтдын түүхий эдэд шинжилгээ хийх	ГШҮ 8.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 8.2 Арьс, шир шинжлэх
	ГШҮ 8.3 Ноос, ноолуур шинжлэх
	ГШҮ 8.4 Өлөн гэдэс шинжлэх
ЧЭ 9. Зөгийн баланд шинжилгээ хийх	ГШҮ 9.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 9.2 Зөгийн балны чанарыг мэдрэхүйн эрхтнээр тодорхойлох
	ГШҮ 9.3 Зөгийн балны РН \хүчиллэг\ тодорхойлох
ЧЭ 10. Өндгөнд шинжилгээ хийх	ГШҮ 10.1 Ашиглах багаж, хэрэгсэл сонгож авах
	ГШҮ 10.2 Өндгөнд мэдрэхүйн эрхтний шинжилгээ хийх
	ГШҮ 10.3 Өндгийг овоскопоор шинжлэх

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Мал амьтны өвчин эмгэгийг оношлох
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-07-401
<p>Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага</p> <p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторийн тоноглол, эрүүл ахуй ариун цэврийн шаардлага • Лабораторит ажиллах аюулгүй ажиллагаа • Лабораторит дээж авах, бэхжүүлэх, илгээх ерөнхий зарчим • Стандарт, заавар, арга зүйн талаарх мэдлэг • Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн үзүүлэлтүүд • Байгууллагын аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дэг журам <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторит ажиллах чадвар • Лабораторит дээж авч илгээх • Бусадтай харилцах • Зориулалтын дагуу багаж хэрэгслийг ашиглах • Шинжилгээний онцлогт тохируулан сонголт хийх чадвар эзэмших <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аюулгүй байдлыг хангах • Эрүүл ахуйг хангах • Хувийн ариун цэврийг сахих • Суралцах соёл • Хөдөлмөрийн сахилгатай • Нягт нямбай, цэвэрч • Мэргэжилдээ сонирхолтой • Идэвхи санаачлагатай • Хариуцлагатай • Хувийн зохион байгуулалттай

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Тусгай шинжилгээнд мал, амьтанг бэлтгэх	ГШҮ 1.1 Мал, амьтанг ЭХО шинжилгээнд бэлтгэх
	ГШҮ 1.2 Мал, амьтанг РЕНТГЕН шинжилгээнд бэлтгэх
ЧЭ 2. Мал, амьтны өвчнийг шинж тэмдгээр оношлох	ГШҮ 2.1 Зүрх судасны өвчин эмгэгийг оношлох
	ГШҮ 2.2 Амьсгалын замын өвчин эмгэгийг оношлох
	ГШҮ 2.3 Тэжээл боловсруулах замын өвчин эмгэгийг оношлох
	ГШҮ 2.4 Бодисын солилцооны өвчин эмгэгийг оношлох
	ГШҮ 2.5 Шээс, үржлийн замын өвчин эмгэгийг оношлох
	ГШҮ 2.5 Мэдрэлийн өвчин эмгэгийг оношлох
	ГШҮ 3.1 Хачгаар үүсдэг паразит өвчнийг оношлох

ЧЭ 3. Малын паразитыг оношлох	ГШҮ 3.2 Нематодоор үүсдэг паразит өвчнийг оношлох
	ГШҮ 3.3 Цестодоор үүсдэг паразит өвчнийг оношлох
	ГШҮ 3.4 Трематодоор үүсдэг паразит өвчнийг оношлох
	ГШҮ 3.5 Эгэл биетнээр үүсдэг паразит өвчнийг оношлох
ЧЭ 4. Малын халдварт өвчнийг хурдавчилсан оношлуураар оношлох	ГШҮ 4.1 Боомыг хурдавчилсан урвалаар оношлох
	ГШҮ 4.2 Галзуу өвчнийг хурдавчилсан урвалаар оношлох
	ГШҮ 4.3 Ям өвчнийг сорил тавьж оношлох
	ГШҮ 4.4 Сүрьеэ өвчнийг хурдавчилсан урвалаар оношлох
ЧЭ 5. Мал амьтанд задлан шинжилгээ хийх	ГШҮ 5.1 Хүүрэнд гадны үзлэг хийх
	ГШҮ 5.2 Хүүрийг “бүрэн задалгааны арга”-аар задлах
	ГШҮ 5.3 Хүүрийг “бүрэн бус задалгааны арга”-аар задлах
	ГШҮ 5.4 Хүүр задлалтын тэмдэглэл хөтлөх

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Мал амьтанд жор барих
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-08-401
Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага
<p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал, амьтанд тусах өвчин эмгэг, халдварт шимэгчдээр үүсэх өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, • Эмчлэхэд хэрэглэгдэх эм биобэлдмэлийг жорын дагуу эм бэлтгэх, • Дотуур гадуур эм тарилга олгох <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Эмийг зориулалтын дагуу олгох • Эмний орц найрлага судлах • Эмийн зохистой хэрэглээг ашиглах • Эм тарианы нөөц бүрдүүлэх • Эм тариаг хадгалах тээвэрлэх • Эмийн бүртгэл хөтлөх <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Эм тариаг зориулалтын дагуу бэлтгэх	ГШҮ 1.1 Нунтаг эм бэлтгэх
	ГШҮ 1.2 Зөөлөн эм бэлтгэх
	ГШҮ 1.3 Шингэн эм бэлтгэх
ЧЭ 2. Эм тарианы нөөц бүрдүүлэх	ГШҮ 2.1 Эмийн судалгаа хийх, захиалах
	ГШҮ 2.2 Антибиотик, сульфаниламидын эмийн нөөц бүрдүүлэх
	ГШҮ 2.3 Паразитын эсрэг эм, бэлдмэлийн нөөц бүрдүүлэх
	ГШҮ 2.4 Ийлдэс, вакцины нөөц бүрдүүлэх
ЧЭ 3. Эм тариаг хадгалах тээвэрлэх	ГШҮ 3.1 Эмийн сан байгуулах
	ГШҮ 3.2 Эм, био бэлдмэлтэй аюулгүй харьцах
	ГШҮ 3.3 Эм био бэлдмэлийг журмын дагуу хадгалах, тээвэрлэх

ЧЭ 4. Эмийн бүртгэл хөтлөх	ГШҮ 4.1 Эмийн агуулахын бүртгэл хөтлөх
	ГШҮ 4.2 Эмийн орлого, зарлагын бүртгэл хөтлөх
	ГШҮ 4.3 Эмийн хяналтын самбар хийж ашиглах

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Мал амьтанд эмчилгээ хийх
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-09-401
<p>Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага</p> <p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал амьтанд шинж тэмдэгийн болон физик эмчилгээ хийх, • Мэс ажилбарт бэлтгэх, • Уламжлалт болон зондоор эмчилгээ хийж мал амьтанг технологийн дагуу асарч сувилах, • Эмчилгээ сувилгааны үеийн эрүүл ахуй ариун цэврийн мэдлэгтэй байх <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Эмийн эмчилгээ хийх • Уламжлалт аргаар буюу хануур төөнүүр хатгуур хийх • Физик эмчилгээг хийх • Малд зондоор эмчилгээ хийх • Мал амьтныг хөдөлгөөнгүй бэхлэх • Эмчилгээний байрыг бэлтгэх ариутгах • Хог хаягдлыг кориулалтын дагуу устгах • Хэрэглэгдэх багаж тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай тай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Мал амьтанд эм олгох	ГШҮ 1.1 Эмийн бодисыг төрөл бүрийн замаар олгох
	ГШҮ 1.2 Мал амьтанд эмийн бодисыг зааврын дагуу олгох
	ГШҮ 1.5 Ашигласан багаж хэрэгсэл, зүү тариурыг ариутгах, устгах
	ГШҮ 2.1 Сувиллын нэмэлт тэжээл, бэлдмэл бэлтгэх

ЧЭ 2. Мал амьтанд сувиллын эмчилгээ хийх	ГШҮ 2.2 Мал, амьтанд сувилалын эмчилгээ хийх
ЧЭ 3. Мал амьтанд шинж тэмдэгийн эмчилгээ хийх	ГШҮ 3.1 Амьсгалын замын өвчнийг эмчлэх
	ГШҮ 3.2 Тэжээл боловсруулах эрхтний өвчнийг эмчлэх
	ГШҮ 3.3 Шээс үржлийн эрхтний өвчнийг эмчлэх
	ГШҮ 3.4 Бодисын солилцооны өвчнийг эмчлэх
	ГШҮ 3.5 Зүрх судас, мэдрэлийн өвчнийг эмчлэх
ЧЭ 4. Мал амьтанд физик эмчилгээ хийх	ГШҮ 4.1 Гэрлийн эмчилгээ хийх
	ГШҮ 4.2 Механик эмчилгээ хийх
	ГШҮ 4.3 Усан эмчилгээ хийх, иллэг хийх
ЧЭ 5. Мал амьтанг мэс ажилбарт бэлтгэх	ГШҮ 5.1 Мал, амьтанг хяналтанд авах, оношлох
	ГШҮ 5.2 Мэс ажилбарын төлөвлөгөө гаргах
	ГШҮ 5.3 Мал, амьтанд эрүүл ахуйн үйлчилгээ хийх
	ГШҮ 5.4 Тайвшруулах эмжүүлэлт хийх
	ГШҮ 5.5 Унтуулах эмжүүлэлт хийх
ЧЭ 6. Мал амьтанд эх барих эмчилгээ хийх	ГШҮ 6.1 Хээлтэй малын эмгэгийг эмчлэх
	ГШҮ 6.2 Төллөх үеийн эмгэгийг эмчлэх
	ГШҮ 6.3 Төллөсний дараах үеийн эмгэгийг эмчлэх
	ГШҮ 6.4 Төлийн өвчин эмгэгийг эмчлэх
ЧЭ 7. Мал амьтанд хаймсуур \Зонд\ тавьж эмчилгээ хийх	ГШҮ 7.1 Төрөл бүрийн мал, амьтанд зонд тавих арга техник эзэмших
	ГШҮ 7.2 Зондоор эм, бэлдмэл олгох
	ГШҮ 7.3 Зондыг оношлох зорилгоор ашиглах
ЧЭ 8. Мал амьтанг уламжлалт аргаар эмчлэх	ГШҮ 8.1 Малд хануур хийх
	ГШҮ 8.2 Малд төөнүүр хийх
ЧЭ 9. Малд шингэн нөхөх эмчилгээ хийх	ГШҮ 9.1 Шингэн олгох төхөөрөмжийг угсрах, залгах
	ГШҮ 9.2 Шингэнийг судсаар, арьсаар, хэвлийн хөндийгөөр олгох
	ГШҮ 9.3 Шингэнийг дотуур олгох

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-10-401
<p>Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага</p> <p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал амьтны хашаа хороо, саравчинд цэвэрлэгээ хийх аргууд • Ариутгал халдваргүйтгэл хийхэд хэрэглэгдэх багаж, тоног төхөөрөмжүүд • Ариутгал халдваргүйтгэл хийхэд ашиглагддаг бодисууд • Ариутгал халдваргүйтгэлийн стандарт норм дүрэм <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Малын хашаа хороог ариутгах • Ариутгалын багаж тоног төхөөрөмжийг ашиглах • Ариутгал халдваргүйтгэлийн ажлын уусмалыг бэлтгэх • Малын тоноглол хэрэслийг ариутгах • Ариутгах халдваргүйтгэлийн эмийн бодисыг сонгох <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Малын байрыг халдваргүйжүүлэх	ГШҮ 1.1 Мал амьтны байрыг халдваргүйжүүлэхэд бэлтгэх
	ГШҮ 1.2 Халдваргүйжүүлэх бодисуудыг бэлтгэх
ЧЭ 2. Багаж тоног төхөөрөмжийг ариутгах	ГШҮ 2.1 Багаж тоног төхөөрөмжийг сонгох
	ГШҮ 2.2 Тохирсон ариутгалд бэлтгэх
	ГШҮ 2.3 Багаж тоног төхөөрөмжөө ариутгах
ЧЭ 3. Малын тоноглолыг халдваргүйжүүлэх	ГШҮ 3.1 Тоноглол хэрэгсэлд урьдчилсан цэвэрлэгээ хийх
	ГШҮ 3.2 Халдваргүйжүүлэх бодисоо бэлтгэх
	ГШҮ 3.3 Тоног хэрэгсэлийг халдваргүйжүүлэх
ЧЭ 4. Тээврийн хэрэгслийг халдваргүйжүүлэх	ГШҮ 4.1 Тээврийн хэрэгслээ халдваргүйжүүлэлтэнд бэлтгэх, угаах
	ГШҮ 4.2 Тээврийн хэрэгслийг халдваргүйжүүлэх
ЧЭ 5. Малын уст цэгийг халдваргүйжүүлэх	ГШҮ 5.1 Халдваргүйжүүлэхэд бэлтгэх
	ГШҮ 5.2 Халдваргүйжүүлэх бэлдмэлээ бэлтгэх

	ГШҮ 5.3 Уст цэгийг халдваргүйжүүлэх
ЧЭ 7. Ариутгах эмийн бодисыг сонгох	ГШҮ 7.1 70% Спирт бэлтгэх ашиглах
	ГШҮ 7.2 96% спирт бэлтгэх ашиглах
	ГШҮ 7.3 Иод түүнээс 5, 10% ханд бэлтгэх

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

ТҮВШИН VII
Чадамжийн нэгж: Өвчнөөс урьдчилан сэргийлэлт хийх
Чадамжийн нэгжийн код: АН 3240-17-11-401
Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага
<p>Эзэмшвэл зохих мэдлэг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Малын гоц халдварт • Халдварт өвчин • Халдваргүй өвчин • Паразит өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх <p>Эзэмшвэл зохих ур чадвар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Урьдчилан сэргийлэх өвчний талаар мэдээлэл өгөх • Зөвлөгөө өгөх • Урьдчилан сэргийлэх тарилга хийх • Урьдчилан сэргийлэх туулгалт хийх • Урьдчилан сэргийлэх таналт хийх <p>Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сахилга бат, хариуцлагатай байх • Үнэнч, шударга • Ажлын цаг баримталдаг • Багаар ажиллах • Бие даан ажиллах • Мал, амьтантай зөв харьцах • Нягт, нямбай байх • Хувийн бэлтгэл хангасан

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ЭЛЕМЕНТ	ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ
ЧЭ 1. Өвчнөөс урьдчилан сэргийлэхэд зөвлөн туслах	ГШҮ 1.1 Судалгаа хийж ажлын төлөвлөгөө гаргах
	ГШҮ 1.2 Малчдын хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн сургалтын материалаа бэлтгэх
	ГШҮ 1.3 Үр дүнг нь тооцож анализ хийх
ЧЭ 2. Малд урьдчилан сэргийлэх боловсруулалт хийх	ГШҮ 2.1 Өвчлөлийн зураглал гаргах
	ГШҮ 2.2 Эмийн бодис сонгох захиалах
	ГШҮ 2.3 Малд ивомек тарих
	ГШҮ 2.4 Малд гуурын боловсруулалт хийх
	ГШҮ 3.1 Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах

ЧЭ 3. Малд урьдчилан сэргийлэх тандалт хийх	ГШҮ 3.2 Тандалт хийх объектыг сонгож авах
	ГШҮ 3.3 Болзошгүй өвчнүүдийн судалгаа гаргаж арга хэмжээ авах
	ГШҮ 3.4 Тандалт судалгааг үндэслэн урьдчилан сэргийлэх ажлуудыг зохион байгуулах
ЧЭ 4. Малд урьдчилан сэргийлэх тарилга хийх	ГШҮ 4.1 Тарилгад хамрагдах мал амьтанаа бэлдэх
	ГШҮ 4.2 Мал амьтанд төрөл бүрийн вакцин тарих арга эзэмших
	ГШҮ 4.3 Хэрэглэсэн багаж хэрэгсэлийг ариутгах, ажлын байрыг цэвэрлэх
ЧЭ 5. Малд урьдчилан сэргийлэх туулгалт хийх	ГШҮ 5.1 Туулгалт хийх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргах
	ГШҮ 5.2 Мал амьтан, байр бэлтгэх
	ГШҮ 5.3 Туулгалтын бодисын тун хэмжээг тохируулах
	ГШҮ 5.4 Малд амьтанд туулгалт хийх
ЧЭ 6. Малд урьдчилан сэргийлэх угаалга хийх	ГШҮ 6. 1 Угаалгад шаардагдах уусмалын хэмжээг тооцох
	ГШҮ 6 .2 Угаалгын ванн, байрыг бэлтгэх
	ГШҮ 6 .3 Угаалгын уусмалыг найруулах
	ГШҮ 6 .4 Малыг бэлтгэсэн хашааруу тууж оруулах
	ГШҮ 6 .5 Малыг уусмалтай ваннд хөвүүлэн угаах
	ГШҮ 6 .6 Угаалгаас малыг тууж гаргах
	ГШҮ 6 .7 Ашигласан уусмалыг журмын дагуу зайлуулах
	ГШҮ 6 .8 Бохирдсон ванн, байрыг цэвэрлэх

- 5.1.8** Техникийн болон мэргэжлийн боловсрол олгох, мэргэжил эзэмшүүлэх сургалтын агуулга нь мэргэжил, мэргэшлийн түвшнээр тогтоосон чадамжийн нэгжүүдийг эзэмшүүлэхэд оршино. Агуулга нь харилцан уялдаа, залгамж чанартай байна.
- 5.1.9** Техникийн боловсрол олгох сургалтын агуулга нь техник, технологийн процессийг удирдах, үйл ажиллагааг төлөвлөх, нөөцийг үр дүнтэй хуваарилах, асуудлыг үндэслэлтэй шийдвэрлэх, ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх, мэргэжлийн үйл ажиллагааг эрхлэхэд шаардагдах техникийн болон шинжлэх ухааны мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлэх, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлыг төлөвшүүлэхэд чиглэнэ.
- 5.1.10** Мэргэжлийн боловсрол олгох сургалтын агуулга нь мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд шаардагдах үүрэг ажилбарыг технологийн дагуу гүйцэтгэх, холбогдох машин тоног төхөөрөмж ашиглах, үйлчилгээ хийх, тодорхой ажлын хүрээнд бусдыг удирдаж ажиллах мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлэх, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлыг төлөвшүүлэхэд чиглэгдэн боловсруулсан.
- 5.1.11** Мэргэжлийн сургалтын агуулга нь ажил үүрэг гүйцэтгэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэхэд шаардлагатай тодорхой мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлж, хандлагыг төлөвшүүлэхэд чиглэгдэн боловсруулсан.
- 5.1.12** Техникийн боловсрол олгох сургалтын агуулга нь ерөнхий суурь, мэргэжлийн суурь, мэргэшүүлэх хэсгээс бүрдэнэ. Хэсэг тус бүрийн агуулга нь дараах зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэнэ. Үүнд:

- а) Ерөнхий суурь хэсгийн агуулга нь суралцагч техникийн болон түүнтэй адилтгах боловсрол олгоход зайлшгүй шаардлагатай шинжлэх ухаан, техникийн мэдлэг олгох;
- б) Мэргэжлийн суурь хэсгийн агуулга нь суралцагчид тодорхой мэргэжил эзэмшихэд зайлшгүй шаардлагатай техникийн суурь мэдлэг, чадвар олгох;
- в) Мэргэшүүлэх хэсгийн агуулга нь суралцагчид мэргэжлийн үйл ажиллагааны чадвар, дадал эзэмшүүлэх, тухайн мэргэжлээр сонгон мэргэших;
- г) Техникийн боловсролын ерөнхий суурь хэсгийн агуулгад дээд боловсролын хөтөлбөрт тусгагдсан заавал судлах багц цагийг тусгасан байна.

5.2. Сургалтын хугацаа

5.2.1 Тухайн мэргэжлийн агуулгын онол, дадлагын харьцааг дараах жишгээр зохион байгуулсан. Үүнд:

- Техникийн боловсрол олгох сургалтын агуулгыг чадамжид үндэслэж зохион байгуулах ба онол, дадлагын харьцаа тавийг харьцах тавин хувь байна. /50%: 50% (± 5)/

5.2.2 Чадамжийн нэгж болон чадамжийн багцаар сургалтын хөтөлбөр боловсруулсан.

“Малын бага эмч” мэргэжлийн мэргэжлийн боловсрол сургалтын чадамжид суурилсан сургалтын хөтөлбөрийг Монголын мэргэшлийн үндэсний хүрээний VII түвшинд харгалзуулан мэргэжлийн боловсролын сургалтын хугацаа суралцагчдын боловсролын түвшинг харгалзан 1-3 жил байна

6. Суралцах хэлбэр

“Малын бага эмч” мэргэжлээр техникийн болон мэргэжлийн боловсрол олгох сургалт нь өдрийн, үйлдвэр дээрх гэсэн хэлбэртэй байна.

7. Сургалтын үнэлгээнд тавих шаардлага

7.1 Энэ стандартаар тогтоосон гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу сургалтын хөтөлбөрт үнэлгээний шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлно. Үнэлгээ нь:

- Явцын үнэлгээ
- Чадамжийн нэгжийн үнэлгээ
- Төгсөлтийн үнэлгээ
- Шууд үнэлгээ гэсэн төрлүүдтэй байна.

7.2 Үнэлгээг хэрхэн зохион байгуулахыг сургалтын хөтөлбөрт тусгана.

7.3 Элсэгчийн хүсэлтээр өмнөх мэдлэг, ур чадварыг үнэлж, баталгаажуулна.

7.4 Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын чадамж эзэмшсэн эсэхийг Чадамжтай (Ч), Хараахан Чадамж Эзэмшээгүй (ХЧЭ) гэсэн үнэлгээгээр үнэлнэ.

7.5 Мэргэжлийн боловсрол олгох сургалтын хөтөлбөрөөр суралцагчийг стандарт үнэлгээгээр үнэлнэ.

- 7.6 Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт бүрийг хийж гүйцэтгэх нөхцөл бүрдсэн орчинд чадамжийн үнэлгээг хийнэ.
- 7.7 Үнэлгээний орчин, үнэлгээний ажилтанд тавигдах шаардлага, нотолгоо бүрдүүлэх үйл явц, үнэлгээ хийх, зохион байгуулах, хянах, дахин үнэлэх, үнэлгээний баталгаажуулалт хийх, үнэлгээг тайлагнах зэрэг асуудлуудыг Мэргэжлийн боловсрол сургалтын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас гаргасан журмаар зохицуулна.

8. “Малын бага эмч” мэргэжлээр элсэгчдэд тавигдах шаардлага

Түвшин	Ерөнхий шаардлага	Тусгай шаардлага
VII	Суурь боловсролтой эсвэл түүнээс дээш боловсролтой	“Малын бага эмч” мэргэжлээр ажиллах хүсэл сонирхолтой, биологи болон химийн зохих мэдлэгтэй, эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд бүрэн хамрагдсан, багаар ажиллах чадвартай

9. Багшид тавигдах шаардлага

Түвшин	Нийтлэг шаардлага	Тусгай шаардлага
VII	<ul style="list-style-type: none"> Мэргэжлийн боловсрол олгох сургалтын багш нь бакалавр, түүнээс дээш зэрэгтэй, үйлдвэрлэлийн ажлын зохих дадлагатай эсхүл мэргэшлийн өндөр ур чадвартай, багшлах эрхтэй байх Мэргэжлийн сургалтыг хөтлөн удирдах багш нь үйлдвэрлэл технологийн туршлагатай, мэргэшлийн өндөр зэрэгтэй байх Багшийн ёс зүйн дүрмийг мөрддөг байх Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг баримталдаг 	<ul style="list-style-type: none"> Суралцагчийн хандлага, төлөвшил, хүмүүжилд анхаарал хандуулдаг Өөрийгөө хөгжүүлдэг, мэргэжлийн ур чадвараа тогтмол дээшлүүлдэг Хөдөлмөрийн зах зээлээс мэдээллийг олж, дүн шинжилгээ хийдэг Бусдыг сонсож чаддаг, тэднээс суралцдаг Ачаалал даах чадвартай Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагыг хөгжүүлэх хөтөлбөр, мастер төлөвлөгөөг судласан, хэрэгжүүлдэг

10. Сургалтын орчинд тавигдах шаардлага

- 10.1 “Малын бага эмч” мэргэжлээр мэргэжлийн болон техникийн боловсрол эзэмшүүлэх чиглэл бүр дээр сургалтын ажил эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан, зохих журмын дагуу улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн, сургалтын байгууллагын статустай, стандарт, норм, нийтлэг шаардлага, дүрмийг хангасан зориулалтын барилга байгууламж, дотуур байр, байгальд ээлтэй, хүнд хор нөлөөгүй, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний суралцах орчинг бүрдүүлсэн байна.

- 10.2** Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллага нь “Малын бага эмч” мэргэжлээр мэргэжлийн боловсрол, сургалтын стандарт, сургалтын хөтөлбөрийн шаардлага хангасан сургалтын онолын танхим, лаборатори, дадлагын газрыг байгуулж, шаардагдах тоног төхөөрөмжийг суурилуулан, багаж хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй байдлын болон анхны тусламжийн хэрэгслийг байршуулсан байх бөгөөд номын сан, соёл-спорт, судалгаа-мэдээллийн танхимтай байна.
- 10.3** “Малын бага эмч” мэргэжлийн онолын танхим дадлагын газартай хамт байж болох халдварын голомтод ажиллах, мал амьтанд үзлэг хийх, мал амьтанд лабораторийн шинжилгээ хийх, мал амьтны өвчин эмгэгийг оношлох, мал амьтанд жор барих, мал амьтанд эмчилгээ хийх, ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх, өвчнөөс урьдчилсан сэргийлэх дадлага ажлыг гүйцэтгэх орчинг өрөө, тасалгаагаар тусгаарлан бүрдүүлсэн байна. Дадлагын газарт багшийн өрөө, багаж хэрэгсэл, материал хадгалах, суралцагчдын ажлын хувцас солих өрөө, үзлэгийн өрөөтэй байхаас гадна албадмал салхижуулалтын системийг байршуулсан байна. Үйлдвэрлэлийн дадлагын газар нь барилга байгууламжийн гадна хаалгаар шууд орж, гарах зохион байгуулалттай байна. Хог хаягдал, халдваргүйжүүлэлтийн хэсэгтэй байна.
- 10.4** Мэргэжлийн онцлог, шаардлагаас хамааран сургалтын талбай, судалгаа, туршилт-үйлдвэрлэлийн цехтэй байж болно.
- 10.5** Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын анги, танхим, талбайн жишиг хэмжээ, үзүүлэлтийг мэргэжлийн онцлогоос хамааран дараах байдлаар тооцож үзнэ. Үүнд:
- а) Сургалтын онолын танхимын нэг суралцагчид ногдох хэмжээ 2м^2 -аас багагүй байна.
  - б) Дадлага ажил гүйцэтгэх нэг суралцагчид ногдох цэвэр талбайн хэмжээ 4м^2 -аас багагүй байна. Тоног төхөөрөмжүүдийн хоорондын зай нь хөдөлмөр, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангасан байна.
  - в) Сургалтанд зориулсан лабораторийн талбайн хэмжээ нь тухайн мэргэжлийн онцлог, шаардагдах техник тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн овор хэмжээнээс хамааран 40 м^2 -аас доошгүй байх бөгөөд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангасан байна.
- 10.6** Дадлагын орчны бичил цаг уурын эрүүл ахуй болон дадлагын газрын агаар дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээг “MNS 4990:2015 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага” стандарт, дадлагын газрын гэрэлтүүлгийн ангилал, эрүүл ахуйн шаардлагыг “MNS 4996:2000 Ажлын байрны гэрэлтүүлгийн норм, хэмжих аргад тавигдах ерөнхий шаардлага” стандарт, дадлага ажлын цахилгааны аюулгүй ажиллагааг “MNS 5145:2002 Цахилгааны аюулгүй ажиллагаа. Хүрэх хүчдэл ба гүйдлийн зөвшөөрөх дээд түвшин” стандартад заасны дагуу орчинг бүрдүүлнэ.
- 10.7** Дадлагын газарт ашиглах үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах, угсрах, зайлшгүй үед задлах, засвар үйлчилгээ хийх, хадгалах, зөөж

тээвэрлэх, дангаар нь буюу технологийн системийн цогцолборын бүрэлдэхүүнд ашиглах үеийн аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг “MNS 4930:2000 Үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагаа” стандартад заасны дагуу хангаж ажиллана.

11. Сургалтын тоног төхөөрөмж, багаж, хэрэгслийн жагсаалт

“Малын бага эмч” мэргэжлийг эзэмшүүлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, багаж, хэрэгслийн жагсаалтыг А хавсралтын А.4-р маягтын дагуу сургалтын танхим, лаборатори, дадлагын газар тус бүрээр тодорхойлж гаргав.

А хавсралт, 4-р маягт

Монголын мэргэшлийн үндэсний хүрээний VII түвшин

/Мэргэжлийн суурь, мэргэшүүлэх чадамжуудын хүрээнд/

1. Сургалтын танхимд /Суралцагчдын тоо 15 байхаар тооцов./

№	Шаардлагатай зүйлс, техник хэрэгсэл	Хэмжих нэгж	Ширхэг	Техникийн үзүүлэлт тодорхойлолт
1.	Проектор	ш	1	Сургалтын материал хэрэгсэл нь сургалтын шаардлагад бүрэн нийцсэн, хүний биед хор нөлөөгүй байх ба техник хэрэгсэл нь сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологийг хангасан, бүрэн гүйцэт ажилладаг байх.
2.	Компьютер	ш	1	
3.	Багшийн ширээ, сандал	ш	1	
4.	Номын шкаф	ш	1	
5.	Сурагчийн ширээ, сандал	хос	15	
6.	Багажны шкаф	ш	2	
7.	Телевизор	ш	1	
8.	Самбар цагаан	ш	1	
9.	Самбар үзэг	ш	5	
10.	Ламинаторын машин	ш	1	
11.	Скайнер	ш	1	
12.	Хэвлэгч машин	ш	1	
13.	Зурагт болон биет үзүүлэн	ш	15	
14.	Электрон хичээл	иж бүрдэл	ЧН бүрээр	
15.	Мэргэжлийн норм дүрэм	ш	2	
16.	Монгол Улсад мөрдөгдөж буй мэргэжилтэй холбогдох стандарт	ш	2	

1. Дадлагын газар болон лабораторид

№	Сургалтын тоног төхөөрөмж, бага ж хэрэгслийн нэр	Хэмжих нэгж	Тоо ширхэг	Техникийн үзүүлэлт, тодорхойлолт
А.Тоног төхөөрөмж				
1	Микроскоп	ш	15	Дэлгэц: LCD 88мм Тоон системтэй камер: 2Мр Дурангын өсгөлт: 40-1600 Санах ой: 1гб, USB оролт,
	Хийн зуух	ш		4,8 квт CGS-4,8R1
1.	Мини автоклав	ш	2	Багтаамж: 100л. Ажиллах хэмийн дээд хязгаар: +134С. Саван дахь дээд даралт: 2,2 кгс /см. кв. (0,22 МПа). Тэжээлийн хүчдэл: 380в Давтамж: 50 гц. Хэрэглэх хүчин чадал: 10 квт хүртэл. Жин: 150 кг Овор хэмжээ: 650x814x1140 м
2.	Эм биобэлдмэлийн хөргүүр	ш	2	Шилэн хаалгатай, түгжээтэй Өндөр: 1950мм Өргөн 600мм Гүн: 607мм Хөргөх тасалгааны багтаамж: 400л Тасалгаа: 6-7
3.	Задлангийн ширээ	ш	2	Нерж буюу цайран, никель материалтай Бохир зүйл гадагш урсах зориулалтын суваг нүхтэй, 4 дугуйтай, зөөврийн, тормозтой Диаметр: 125 мм Хэмжээ: 1000 х 750 х 750 мм Дугуйн: дм 125 мм, 4 ш Жин: 50 кг-аас хэтрэхгүй
4.	Ус нэрэгч аппарат	ш	3	Гүйдлийн төрөл: шууд, Гүйдлийн хүч: 220вт, Хүчин чадал: 36±10 %, Овор хэмжээ: 235x485x500мм, Жин: 10кг
5.	Усан ванн	ш	2	Лед дэлгэцтэй 2 мөр 8 секцтэй Багтаамж: 18л Халалтын хэм: 100° Хүчин чадал: 1800вт Нарийвчлал: +0,2° С, 220в
6.	Мал угаах зөөврийн болон суурин ванн	ш	2	Мал шумбуулан угаах хагас автомат ванн: Урт: 10м Хана шал: цемент Шалны зузаан: 30см цутгагдсан Гүн: 1м 50см Өргөн: 1м 60см

				<p>Үүний шумбах хэсэг: 1м Гадуур нь: 50дм трубагаар хийсэн 24м хашаа Хашааны шон: төмөр Газарт суулгах хэмжээ: 40см Газраас дээш: 1м</p>
7.	Шилэн баллон	ш	2	<p>Өндөр: 30- 40см Багтаамж: 10л, 5л</p>
8.	Эмийн шүүгээ	ш	2	<p>Өнгө: цайвар, хөх, цагаан алагласан Хэмжээ:900*400*1800мм Материал:Төмөр 2 хаалгатай Хөнгөн цагаан бариултай Сайн чанарын шилэн нүүртэй</p>
9.	Эмийн тавиур	ш	3	<p>Өнгө: цагаан 4 дугуйтай Хэлбэр: дөрвөлжин ба дугуй Тавиурын тоо: 3 давхар Материал: нерж, зөөврийн</p>
10.	Лабораторийн ширээ	ш	6	<p>2 талаас ажилладаг Шүүгээ, тавиуртай Овор хэмжээ: 2750x750x850мм</p>
11.	Мал жинлэх пүү	ш	1	<p>Даац: 500кг Төрөл: электрон Даац: 1000кг Төрөл: энгийн пүү Материал: төмөр</p>
12.	Центрфуг	ш	1	<p>Хурд RPM: 100-3500 Талбайн хэмжээ: RCF 2300 Эргэлтийн зөрүү %: ±0,5 минут1-99 Эргэлт рпм: 100 Шуугиан: 1 м дБ (А) 55-аас ихгүй ТемпературС: +10.....+40 Орчны чийг%: 80 Цахилгааны тэжээл: 220 гц Хүчин чадал: 50-250вт Хэмжээ: 425 x 410 x 230 мм Жин: 10.8кг</p>
13.	Автоклав	ш	3	<p>Багтаамж: 100л. Ажиллах хэмийн дээд хязгаар: +134С. Саван дахь дээд даралт: 2,2 Кгс /см. кв. (0,22 МПа). Тэжээлийн хүчдэл: 380 в Давтамж: 50 гц. Хэрэглэх хүчин чадал: 10 квт хүртэл. Жин: 150 кг Овор хэмжээ: 650x814x1140 мм</p>
14.	Цахилгаан үүсгүү	ш	1	<p>Хүчин чадал: 500вт</p>

	р			Тэжээ: бензин Эргэлтийн хурд: 3600\м, Хүчдэл: 220в, 50Гц Хүч: 2,3АМ Овор хэмжээ: Дунд оврын
15.	Үр хадгалах дьюа р сав	ш	1	Овор хэмжээ: Мини дьюарын сав Багтаамж: 6л Шингэн азотын уурших хугацаа: 26хоног, Хэмжээ: урт 260мм , өндөр 480 мм
16.	Хөргөгч	ш	1	Өндөр: 1300 мм Гүн: 610мм Өргөн: 600мм Тавиурын тоо: 5 Хүчдэл: 220в Хаалга: нерж
17.	Хатаах шүүгээ	ш	3	Багтаамж: 55л. Дотор хийц: зэвэрдгүй ган /400*390*350/. Агааржуулалтын хэмжээ: 52мм. Бүх жин: 61кг. Тэжээлийн хүчдэл: 220в. Чадал: 1.3 квт. Ажиллах хэвийн горимын гүйдэл: 5.6 А, Овор хэмжээ: 400*390*350мм Эзэлхүүн: 55л
18.	Мэс заслын ширэ э	ш		Зориулалт: бог мал, жижиг амьтны Ажиллах горим: шингэнт шархуургатай, бэхэлгээтэй Өндөр, уртын хэмжүүртэй Нэг талдаа: 2 тосгууртай Овор хэмжээ: 1900*500*(710- 1020)мм,
Б.Багаж хэрэгсэл				
1.	Тариур автома т болон зүүгүй т ариур	ш	15	2013 оноос хойш үйлдвэрлэсэн Өөрөөсөө шахуургатай Солих хошуутай, Багтаамж: 20мл хүртэл Цилиндр нь: хуваарь бүхий Хуваарийн нарийвчлал: 0.1мл- 2 мл 2ш нөөц зүүтэй
2.	Эм олгогч, Бур гуй, Хаймсуур	ш	15	Материал: хуванцар ба металл Төрөл: хатуу, шингэн хэлбэрийн эм олгогч Хошууны урт: 15-20см

3.	Мэс заслын и ж бүрдэл /заслага, туура йн бахь, шүдний хуурай /	Ком	3	Бог мал, жижиг амьтны мэс заслынх: иж бүрдэл: Скальпель 2ш, шүдтэй пинцөвт 2ш, шүдгүй пинцөвт 2ш, цус тогтоогч 4ш, зүү баригч 1ш, тахир хайч 1ш, шулуун хайч 1ш, яс таслагч1ш,туурайн бахь 1ш, мал хөнгөлөх багаж 1ш, пинцет мэс заслын 2ш, пинцет анатоми2 ш, хурц ба мохоо шүдтэй дэгээ 2ш, ялтсан С-хэлбэрийн дэгээ 2ш, хурц нэг шүдэт дэгээ 2ш, зонд ховилт1ш, зонд товчин1ш, зонд кохера, 2ш, корнцанг 4ш
4.	Халуун хэмжиг ч	ш	15	Төрөл: Электрон Төрөл: Мөнгөн уст Төрөл: Зайны
5.	Стерилизатор	ш	2	Ажиллах горим: шууд цахилгаанаар хална, буцалгана Материал: никель Хүчдэл: 220в Урт: 445 мм Өргөн: 210 Өндөр: 197 мм Хүчин чадал: 1300вт Жин: 10 кг хүртэл Эзэлхүүн: 4.0 л Нэг удаагийн халаах хугацаа: 30 минут Тэжээл: 50 гц.
6.	Чагнуур	ш	15	Төрөл: Стетоскоп 10ш Төрөл:фонендескоп 10ш Төрөл: стетофонендескоп10ш \ аль нэг нь байж болно\
7.	Эмнэлэг, үйлчилг ээний түргэн тусл амжийн хайрцаг	ш	15	Тоо ширхэг: 15-24 нэр төрлийн эмнүүд Урт: 30см Өргөн: 20см Багтаамж: 60 см Өнгө: цагаан Материал: хуванцар
8.	Шилэн лонх	ш		Хэлбэр: нарийн хүзүүтэй, зориулалтын тагтай Хэмжээ: 0,2, 0,5, 0,1 л
9.	Автомакс	ш	1	Эзэлхүүн: 8,5 л-10.75 л Дэлгэц: электрон Нэг удаагийн ажиллах талбай: 750м ² Урт 0.9 м Ажиллах даралт: 3 атм.
10.	Бодисын шил	ш	15	Материал: Шил Хэлбэр: дөрвөлжин Сав, баглаа: хайрцаг

11.	Соруур			Төрөл: автомат, хагас автомат Эзэлхүүн: 0.1-2мл ба 0.01-0.10 мл Ажиллах горим: тусгай 1 удаагийн хошуутай
12.	Спиртэн дэн	ш	15	Материал: шилэн ба нерж Төрөл: тагтай, спиртээр ажиллана, Эзэлхүүн: 100 мл
13.	Рн метр	ш	15	Төрөл: махны, сүүний, уусмалын Хэлбэр: зөөврийн Дэлгэц: электрон
14.	Лабораторийн шил сав	ш	20	Төрөл: халдварт, микробиологи, хүнсний эрүүл ахуйн Материал:шил Хэлбэр: хэмжүүртэй, тагтай
15.	Эх барихын багаж	иж бүрдэл	2	Зориулалт: бог мал, жижиг амьтан Бүрэлдэхүүн: Эх барих дэгээ: 1 ш, Түлхэх дэгээ: 1ш, Хурц дэгээ1 ш, Мохоо дэгээ1ш, 2 шүдэт дэгээ 1 ш, Эх барих гогцоо1 ш, Петля эх барих 2 ш, Шулуун хутга 1 ш, Тахир хутга 1ш, 2 талдаа иртэй таслагч1 ш, ур таслагч 2ш, Нууц иртэй таслагч 1ш, Ороох олс1ш, Эх барих бээлий баруун1ш, Хайрцаг: металл ба хуванцар
16.	Эмгэг анатомийн багаж	иж бүрдэл	3	Зориулалт: бог , бод мал, жижиг амьтан Бүрэлдэхүүн: \тус бүр\ Яс таслагч 2ш, Өрөм2ш, Хутга3ш, Цүүц 3ш, Хавчаар 2ш, Хөрөө 2ш, Сүх2ш, Халбага 2ш, Бахь 2ш, Хэмжүүртэй сав 2ш
17.	Мотопомф	ш	2	Хэмжээ: бага оврын Хэлбэр: зөөврийн Хүч: PG 950T ф80мм Тэжээл: 220в
18.	Овоскоп	ш	5	Багтаамж: 10 ш өндөг Тэжээлийн хүчдэл 220в/50гц Чадал: 100вт Овор хэмжээ: 30*30*40см
19.	Дээж зөөх сав	ш	3	Эзэлхүүн: 4л Бүтэц: 3 давхар ханатай \хөөсөнцөр\ Ажиллах горим: зөөврийн, оосортой Төрөл: температур мэдрэгчтэй хэмжээ: урт 40см, өргөн 20см
20.	Тогшилтын алх ,плессиметр	ш	15	Алх: Зориулалт: Агьææëà àiüдан, бог, бод мал Хэмжээ: áîã ìæëд 60-75ãр, áîã ìæëà 100-120ãр Материал: резин Бариул: төмөр ÿëãññèìàòð:

				Зориулалт: Агээгээ айудан, бог, бод мал Материал: нерж Хэлбэр: абаадеа , цооааи айцайе, аооаеае
21.	Штангенциркуль	ш	15	Зориулалт: мал, амьтны биеэс хэмжээ авах Материал:нерж Овор хэмжээ: 159х370мм Хэмжих хязгаар: 500+3.0мм Хуваарийн хуваагдал: 5.0
22.	Хаймсуур	ш	15	Зориулалт: Бод мал, жижиг амьтан Материал: Резинэн гуурсан, Диаметр: 8—10 мм, 5-18мм
23.	Зохиомол хээлтүүлгийн багаж	иж бүрдэл	3	Зориулалт: үржлийн дадлагад Төрөл: Бод мал, бог мал Материал: нерж, хуванцар
24.	Малын ялган тэмдэглэгээний хэрэгсэл /ээмэг, ээмэглэгч бахь /	ш	15	Материал: хуванцар, Өнгө: өнгө өнгийн Хэмжээ: 52х21х3 мм Диаметр: 12 мм. Хэлбэр: зууван, гонзгой, дугуй, өнцөгт
25.	Шивүүр, дугаар тавигчийн иж бүрдэл	ш	15	Материал: нерж Бүрэлдэхүүн: шивүүрийн бахь 2ш Шивэх тоон хэв 1-10 хүртэл Шивүүрийн будаг 2ш
26.	Үтрээний толь	ш	15 тус бүр	Материал: хуванцар Ажилд ашиглах горим: 1 удаагийн Зориулалт: үнээнийх: Хэмжээ: урт 300мм, орох хэсгийн урт 250 мм, өргөн 28 мм, Зориулалт: хониных: Хэмжээ: урт 105мм, орох хэсгийн урт 95 мм, өргөн 25 мм
27.	Туузан метр	ш	1	Зориулалт: мал, амьтны биеэс хэмжээ авах Материал: хулдаасан, зөөлөн Төрөл: см-ийн хэмжээстэй Хэмжээ: богынх урт 100-150см, бодынх 150-300см
28.	Индикатор	ш	10	Материал: цаасан Хэмжээ: 10х15 Зориулалт: рН үзэх Ашиглах горим: 1 удаагийн Дагалдах: харьцуулах стандартын хамт
В.Түүхий эд материал				
1.	Тарианы зүү /бүх төрлийн /	ш	50	Ашиглах горим:1 удаагийн Төрөл: ариутгагдсан, үйлдвэрийн Материал: металл Хэлбэр: дугаар 1-10

23.	Гялгар уут / тор /	ш	50	Ашиглах горим: лабораторийн ажилд Төрөл: биет бодит Зориулалт: хог хаягдалд Шинж чанар: полиэтиленэн Өнгө: хар, улаан, шар, цагаан Багтаамж: 3кг, 5кг, 10кг
24.	Ус / нэрмэл ус /	л	10	Ашиглах горим: лабораторт Хэлбэр: шингэн Өнгө: тунгалаг Дагалдах: ус нэрэгч аппаратын хамт
25.	Хутганы ир	хайрцаг	100	Зориулалт: мэс ажилбар Ашиглах горим: 1 удаагийн Төрөл: ариутгагдсан Материал: металл Хэмжээ: дугаараар Савлагаа: хайрцаг Дагалдах: хутганы бариул бүхий их бие
26.	Тосон түрхлэгүүд	ш	15	Ашиглах горим: дадлага ажилд Хэлбэр: өтгөн, шингэн, цийдмэг Савлагаа: шилэнд, хуванцар саванд Төрөл: антибиотиктой
27.	Шахмал эм	ш	15	Ашиглах горим: дадлага ажилд Хэлбэр: хатуу, дугуй, гонзгой, бөөрөнхий Савлагаа: шилэнд, хуванцар саванд Төрөл: антибиотик, сульфаниламидууд, амин дэмүүд Хэмжээ: хэрэгцээт сонголт
28.	Вакцин / ийлдэс /	ш	6 \тус бүр\	Ашиглах горим: дадлага ажилд Хэлбэр: шингэн уусмал Өнгө: цайвар, шаргал, улбар Савлагаа: шилэнд Төрөл: цусан халдварт, боом, шүлхий, балцруу, дуут хавдар Хэмжээ: хэрэгцээт сонголт
29.	Угаалгын бодис	кг	3 \тус бүр\	Ашиглах горим: дадлага ажилд Хэлбэр: нунтаг, цийдмэг, шингэн Савлагаа: шилэнд, уутанд Төрөл: сод, вок, креолин Хэмжээ: хэрэгцээт сонголт
30.	Туулгын бэлдмэл үүд	лонх 1л	3\тус бүр\	Ашиглах горим: дадлага ажилд Хэлбэр: цийдмэг, шингэн Савлагаа: шилэнд, уутанд Төрөл: экомектин-100, альбензол Хэмжээ: хэрэгцээт сонголт

31.	Шингэн уусмалууд	сав 500мл	15	Ашиглах горим: дадлага ажилд Хэлбэр: шингэн Савлагаа: шилэнд, уутанд Төрөл: натри хлор 0.5%, 0.9%, полиглюкен, глюкоз 5%, 10%, 20%, 40% Хэмжээ: хэрэгцээт сонголт
-----	------------------	-----------	----	---

12. Номын сан, мэдээллийн хангамжид тавих шаардлага:

- 12.1 Номын сантай холбоотой стандарт, норм, шаардлага, дүрмийг хангана.
- 12.2 Сургалтын хөтөлбөрт чадамжийн нэгж бүрээр ашиглагдах ном сурах бичиг, гарын авлага, хэвлэмэл бус материал, цахим мэдээлэл авах эх сурвалжийг тодорхойлж гаргасан байна.

13. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага:

- 13.1 “Малын бага эмч” мэргэжлийн боловсрол, сургалтын хөтөлбөрт хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйтай холбоотой чадамжийн нэгжийг заавал судлуулахаар тусгах ба чадамжийн нэгж тус бүрт салбарын аюулгүй байдал, эрүүл ахуйтай холбоотой онцлог агуулгуудыг тусгасан байна.
- 13.2 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн чадамжийн нэгжийн онцлог элементийг эрх бүхий мэргэшсэн ажилтан заана.

14. Стандартад хэрэглэсэн товчлол, товч хэллэг

Товчлол буюу товч хэллэг	Дэлгэрэнгүй хэллэг
БОУСА	Боловсролын олон улсын стандарт ангилал
ГШҮ	Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт
МБС	Мэргэжлийн боловсрол, сургалт
МБСБХЗГ	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар
ХАБЭА	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй
ЧН	Чадамжийн нэгж
ЧЭ	Чадамжийн элемент
ДАКУМ	Developing a Curriculum - Ажил мэргэжлийн дүн шинжилгээ хийх
MNS	Монгол Улсын Үндэсний стандарт